

Meer kwantitatieve doelstellingen in het Nederlandse gezondheidsbeleid: ja of nee?

Harry P.A. van de Water, Loes M. van Herten *

In 1984 presenteerde de Europese regio van de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) haar uitwerking van WHO's mondiale 'Health for All by the year 2000' (HFA 2000)-campagne: een door alle Europese lidstaten onderschreven strategie met 38 gezondheidsdoelstellingen. Alle landen zouden de strategie en doelstellingen naar de eigen situatie vertalen. Uiteindelijk ontwikkelden echter alleen Engeland, Wales en Catalonië (Spanje) een formeel HFA-beleid. Aanvankelijk pakte ook Nederland het idee enthousiast op. De HFA-strategie stimuleerde de gedachtenvorming in de Nota 2000 en daaropvolgende beleidsstukken, onderstreepte het nut van scenariostudies, en zette aan tot een systematische monitoring van de gezondheidstoestand in ons land (de Volksgezondheid Toekomst Verkenningen). De Nederlandse doelstellingen kwamen echter nooit verder dan de concept-fase. In 1992 blies Staatssecretaris Simons de zaak af; hij vond dit beleidsinstrument politiek te riskant. Toenemende twijfel over de haalbaarheid van de ambitieuze WHO-doelen speelde bij deze beslissing stellig ook een rol. Moeten we het nu zo zien dat Simons wel aan het stuur wilde zitten, maar niet alle verantwoordelijkheid dragen? Of had Simons gelijk en is het stellen van (kwantitatieve) gezondheidsdoelen voor gezondheidsbeleid weinig zinvol?

Een recente evaluatie van de HFA-doelen, gebaseerd op overwegend Nederlandse cijfers, concludeert dat Nederland veel meer gebruik zou kunnen maken van kwantitatieve gezondheidsdoelstellingen. Aanbevolen wordt om het nut van kwantitatieve doelstellingen voor het Nederlandse gezondheidsbeleid te heroverwegen.¹ Als bijdrage aan zo'n heroverweging heeft TNO Preventie en Gezondheid in overleg met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 2 oktober jl. een besloten seminar georganiseerd op Kasteel Duivenvoorde te Voorschoten [zie noot]. Deze bijeenkomst werd voorgezeten door Mw. prof.dr. L.J. Gunning-Schepers. Om het debat over kwantitatieve doelstellingen ook in bredere kring te stimuleren, treft u hieronder een korte weergave van de aldaar gegeven inleidingen, alsmede een samenvatting van de discussie aan.²⁻⁵

* H.P.A. van de Water, L.M. van Herten, TNO Preventie en Gezondheid, Leiden

NOOT

Aan de discussie werd deelgenomen door:
Mr. S.D.R. Berkelbach van der Sprenkel (MSD Haarlem),
J. Bultman, arts (ZFR),
Prof.dr. G. Elzinga (RIVM),
Mw. prof.dr. L.J. Gunning-Schepers (UvA),
Mw. drs. L.M. van Herten (TNO-PG),
Drs. M.W.L. Hoppenbrouwers (Zorgverzekeraars NL),
Mw. dr. J.A.M. Hulshof (VWS),
Drs. H.R. Hurts (VWS),
Dr. D. Ruwaard (RIVM),
Dr. K.R. Krijgsheld (VROM),
K. Kwak (MSD Haarlem),
Drs. F. Licher (SoZaWe),
Prof.dr. J. van Londen (VRGZ),
Drs. J.A.M. Saan (NIGZ),
Prof.dr. F. Sturmans (GGD Rotterdam),
Dr. H.P.A. van de Water (TNO-PG),
Dhr. A. van der Zeijde (WOCZ).
De organisatoren danken Merck Sharp & Dohme, Haarlem, voor de ontvangen steun.

LITERATUUR

- 1 Water HPA van de, Herten LM van. Bull's eye or Achilles' heel: WHO's European Health for All targets evaluated in the Netherlands. Leiden: TNO Prevention and Health, 1996.
- 2 Water HPA van de, Herten LM van. Gezondheidsdoelstellingen: lessen uit de Health for All-evaluatie. TSG 1998;76:110-1.
- 3 Hulshof JAM. Kwantitatieve beleidsdoelstellingen: wat kan het Ministerie van VWS ermee? TSG 1998;76:111-2.
- 4 Elzinga G. VTV '97: basisinformatie en monitoringsinstrument voor beleidsdoelstellingen. TSG 1998;76:112-3.
- 5 Water HPA van de, Gunning-Schepers LJ. Samenvatting discussie: kwantitatieve gezondheidsdoelen: waarom wel, waarom niet? TSG 1998;76:113-6.

CORRESPONDENTIEADRES

Dr. H.P.A. van de Water, TNO Preventie en Gezondheid, Postbus 2215, 2301 CE Leiden